

om en indsats til afhjælpning af studiegældsproblemet, nu hurtigt fører til et konkret resultat.

Bemærkninger til forslagens enkelte punkter

Ad 1

Siden 1982 har staten ydet gældssanering i form af rentetilskud til studielån, som er optaget med statsgaranti i de private pengeinstitutter. Ordningen blev i 1985 forbedret, således at det nu i princippet er den faktiske rente af gælden, korrigeret for ansøgers årsindkomst og et bundfradrag, som dækkes af tilskuddet. Udgiften er således ikke rammestyret, men lovbunden.

Muligheden for rentetilskud er imidlertid aldrig blevet udnyttet i det omfang, som man kunne forvente. For støtteåret 1986/87 er det beregnet, at kun 6,5 pct. af de mulige ansøgere med gæld i Hypotekbanken har udnyttet ordningen, medens tallet for studiegæld i banker og sparekasser er 38 pct. Tilskuddet har således ikke fået den generelle udbredelse, som var ønskelig, hvis formålet – at lette låntagernes tilbagebetalingsbyrde – skulle opnås.

Derfor må ordningen ændres. Det må sikres, at rentetilskud benyttes bredt som led i afviklingen af de statsgaranterede banklån, hvorom der er indgået en afviklingsaftale. En nærliggende mulighed vil være at opretholde de eksisterende regler for rentetilskuddets beregning, men afskaffe kravet om ansøgning som forudsætning for tildeling af tilskuddet. Samtidig må der indføres en forpligtelse for debitorerne til at forsyne Statens Uddannelsesstøtte med oplysninger, som er nødvendige for tilskuddets beregning. Derudover vil det være nødvendigt at skabe ensartede regler for rentetilskuddets anvendelse, hvad enten gælden er placeret i Hypotekbanken eller i de private pengeinstitutter.

Alternativt bør det overvejes helt at forlade den nuværende rentetilskudsordning og i stedet indføre en rentesikringsordning. En sådan ordning vil svare til de låneregler, som foreslås indført i Det Radikale Venstres forslag til SU-reform (B 52). Rentesikringen kunne eksempelvis gennemføres for den del af de statsgaranterede banklån, som overstiger 50.000 kr., og hvorom der er indgået afviklingsaftale. Den samlede gæld opgjort på denne måde udgjorde primo 1986 ca. 3 mia. kr., hvilket indebærer en udgift på ca. 30 mill. kr. pr. procentpoint i rentesikring. Antages det, at det eksisterende rentetilskud indebærer statslige udgifter i størrelsesordenen 150 mill. kr., vil det således være muligt at sænke renten på de statsgaranterede banklån med 5 procentpoint uden merudgifter for

staten. Med det aktuelle renteniveau vil dette bringe renten ned i underkanten af, hvad der gælder for tilbagebetaling af ordinære statslån.

Det Radikale Venstre har ikke ønsket på nuværende tidspunkt at binde sig til en af disse ordninger. Dels savnes der på væsentlige punkter oplysninger om den studiegæld, som indestår i de private pengeinstitutter, dels kan der være grund til at se på andre rentelettellesmodeller end de her nævnte. Det bør således overvejes, om et rentetilskud i højere grad skal gradueres efter låntagers forhold, eksempelvis gældens størrelse, tilbagebetalingsperiodens hidtidige længde etc.

Ad 2

Indfrielsen af statsgaranterede banklån og overdragelse til Hypotekbanken sker, når låntageren ikke har kunnet overholde de aftalte betalingsforpligtelser. Man kan derfor gå ud fra, at de tungeste gældsbyrder findes blandt debitorerne i Hypotekbanken. De private pengeinstitutter vil ikke kunne administrere det skøn, som nødvendigvis er knyttet til en gældssaneringsordning og tabet på gælden påhviler under alle omstændigheder staten som følge af garantiforpligtelsen. Derfor er det – bortset fra evt. gældssanering ved skifteretterne (jf. pkt. 3) – først når gælden er overgået til Hypotekbanken, at gældssanering kan komme på tale.

Gældssanering må forbeholdes tilfælde, hvor gælden kan opfattes som håbløs i den forstand, at den ikke kan afvikles inden for en overskuelig årrække. Hel eller delvis afskrivning af gælden må derfor ske individuelt ud fra en vurdering af den pågældende låntagers samlede økonomiske situation.

Pr. 1. juli 1986 havde Hypotekbanken overtaget fordringer på studiegæld for mere end 25.000 personer. Det er klart, at det allerede af administrative grunde kun lader sig gøre at tage en mindre del af disse gældssager op til individuel behandling. Gældssaneringen må derfor strække sig over en længere periode, men så vidt muligt således, at de tungeste gældsbyrder saneres først. Låntagere, som ønsker deres forhold vurderet med henblik på evt. gældssanering, må ansøge Statens Uddannelsesstøtte herom. Tilladelsen gives ud fra en række på forhånd fastlagte objektive kriterier for gældsbyrdens størrelse. Sådanne indicier for gældsbyrden kan eksempelvis være:

- gælden overstiger 50.000 kr., og debitor har ikke
- eller kun i ringe omfang – haft lønnet beskæftigelse inden for det pågældende erhvervsområde efter uddannelsens afslutning/afbrydelse